

Edessä muutto ikiomaan kylään

■Kumma paikka se Luopioinen. Siellä on toteutettu ajatus modernista mummonkeistä eli pikkuisista omakotitaloista ja nyt sitten rakennetaan täyttävää vauhtia pientaloista koostuvaa kyläyhdistystä. **Mirjami Valli** ja **Seppo Kääriäinen** katselivat omaa kotiaan ja huomasivat, että se on liian iso. Syntyi villi idea pienestä talosta, jonka kanssa samalla railla olisi muita pieniä taloja ja yksi yhteinen tila. Oma talo alkaa valmistua pian muuttokuntoon, kaksi muuta on kaupan.

– Meidän nykyisen talomme nimi on Utopia ja siksi tämän uuden nimeksi sopi vaikka Vihertopia, rakentajat nauraivat. Vihertopia sovi todellakin hyvin: heidän oman talonsa keskeiseksi tilaksi tulee trooppinen kotikylpylä mustin aminin ja runsain viherkasvein. Katse haakeutu puuhellaan, saunan oranssi-siniseen sävytykseen, avaraan sisätilaan ja olohuoneen seinään, jonka voi kesällä avata. Missä huone loppuu, siitä luonto alkaa.

– Tässä on koko haikkeen ehkä tärkein kohta, Seppo Kääriäinen seisoo lumenen talutun polun päässä.

– Tästä lähtee se luontosuhde. Polku vie sienimetsään, mustikkametsään ja hiihtoladulle, hän esittelee.

Talossa on kaikki, mitä kaksi aikuista tarvitsee. Pihavajassa on puulliteri ja verstaatti. Autokatos on yhteinen, samoin

tekninen tila arkkupakastimeineen.

Kujamainen kulkuväylä kiemurelee talojen välistä kohti yhteistä pihahuilua, jossa ovat maakkellari, isot kompostori, hulppeayhteisö, pieni saunatupa keittokomeroineen ja jopa kuivakäymälä.

– Lähdimme ajatuksesta, että kaikkea ei tarvitse tehdä jokaiseen taloon, vaan jos osat tiiloista on yhteisiä, se säästää rakennuskustannuksia. Tätä voisi kutsua vaikka räjäytetyksi rivitaloksi, jossa riidanaiteita on mahdollisimman vähän, rakentajat veistelevät.

Talot on sijoitettu tonteille niin, että jokaiselle jää mahdollisimman paljon omaa pihaa. Sen lisäksi on vielä yhteinen pihamaa.

Kaikkien talojen perusrakenteita on sama, mutta mitä seinien sisään tulee, se jokainen päättää itse.

Talot eivät ole varsinaisia ekotaloja, mutta kestävä kehitys on otettu huomioon. Talloissa on otettu huomioon. Talloissa on aurinkopaneelit ja Savimax-järjestelmä, joka ottaa talon savupiipusta lämmön talteen, lämmitteä ensin käyttöveden ja vielä lattialämmityksen vesikierronkin.

Itse pitää eli Pälkäneen Luopioisia asukkaat kuvaavat vireäksi seuduksi, jossa on hyvä henki.

– Tämän paikan oma ympäristö ja henki tekevät ihmisistä hyviä, uuden Utopian rakentajat runoilevat.

Mirjami Valli ja Seppo Kääriäinen suunnittelivat talonsa Legon nettisivuilla. Tarvittiin vain pari klickausta ja vähän luottokorttia, niin rakennusosat tulivat kotiin ja siitä sitten unelmakotia kokoamaan. Nyt ollaan jo oikeassa talossa, pian muuttoa vaille.

Ekotalon rakentajan pitää olla sinnikäs

Luomura ry on valmis, kun pako betonitaloista alkaa

ESS–Mervi Pasanen

Kiinnostus ekorakentamista kohtaan on noussut, mutta miksi Suomessa on vain vähän ekologisesti toteutettuja taloja tai taloryhmiä? Koska teollisuutta ei kinnosta taloudellinen rakentaminen ja koska nykyiset rakentamistalot ohjaavat sääntöjä ja määräyksiä ovat sellaisia, että vain asiaansa syvästi vihkiytyneellä rakentajalla on sikeyttä viedä omat ajatuksensa läpi.

Kuulostaa tyllyltä, mutta näin on, vahvistaa arkkitehti **Harri Metsälä** luonnonmukaisen rakentamisen yhdistyksessä.

– Useimmille se tie, että pääsee lopulta asumaan ekologisesti talossa, on liian vaikea. Pitää olla todella sinnikäs, lähinnä jonkin aatteen herättämällä, että sen jaksaa viedä läpi.

– Rakentamisen ohjaaminen tekee sen koko ajan vaikeammaksi.

Ensimmäiset vaikeudet voivat alkaa jo tontin haankinnasta. Haavekuvia taloudellisesta ja ekologisesti talosta maalla voi kaatua kuntien kaavoituspolitiikkaan.

– Onhan jo esitetty, että kaikkien ihmisten pitäisi asua kävelymatkan päässä palveluksista, jotta vällyttäisiin esimerkiksi

Kuka sanoi, että saunan pitää olla tylsä? Harri Metsälän paikalle tulee musta, suuri poreamme ja valoisa huone täyttyä viherkasveilla.

si koulukyydeiltä, Metsälä kirjastista.

Välimerelle kaikki vaan

Taloudellissimpaan asumismuotona esitetään tiivistä, taajamiin keskittyntä kerrostalosuunnitusta, mutta Luomurassa uskotaan, että on olemassa vaihtoehto.

Metsälän kuvailun mukaan taajamissa asuvat sanovat, ettei sivukyliä kannata tukea. Kaupungeissa asuvat eivät antaisi mitään tukea maaseudulle ja kehäteiden sisäpuolella ollaan siitä mieltä, ettei niiden ulkopuolella ole elämää, mutta viedä ajatus vielä pidemmälle.

– Itse asiassa meidän kaikkien pitää muuttaa Välimeren rantaan, koska siellä ei tarvitse taloon rakentaa edes lämmitystä.

Jokioisissa toimiva vaihtoehtorakentamisen yhdistys Luomura ry haluaa olla mukana, kun Suomeenkin aletaan rakentaa ekologisesti kestäviä taloja, joissa säästetään sekä rakentajan pankkitilä että luontoa.

– On oltava olemassa muitakin asumismuotoja kuin kaupungeissa betonisissa kerrostalossa asuminen. Voisimme ruveta miettimään, kuinka paljon tekniikka asuminen oikeasti vaatii ja kuinka pitkäksi ajaksi talo rakennetaan.

– Tarvitseeko talon kestää 50 vuotta tai enemmän, vai voisiko jokainen sukupolvi rakentaa oman talon, kevyemmällä tekniikalla kuin nyt. Ja kun sen aika tulisi täyteen, se purettaisiin.

Harri Metsälä ei sinukaan esitä talonrakennuksen kerta-käyttökulttuuria.

– Mutta pitäisi olla mahdollista rakentaa nykyistä halvemmalla, jos niin haluaa. Tehdä ikään kuin biologinen ihmisen pesä.

– Jos joku haluaa rakentaa ikuisesti kestäväin palatsin ja rakennustiteen monumentin, niin hän voi tehdä sen. Mutta jollekin toiselle voisi riittää, että talossa olisi suojaa, lämpö, vesi ja sähkö. Nyt esimerkiksi rakennusmääräykset sanelevat sen, kuinka monta kertaa tun-

nissa huoneilman pitää vaihtua, Metsälä huomauttaa.

– Me Luomurassa haluamme, että ihmiset kysyvät itseltään, mitä asuminen voi vaatia. Tapahtuuko kaikki ympärillämme näppä painamalla kuin jossain älytalossa, vai voisiko asukkaakin tehdä jotain itse. Kuten lämmittäen uurin.

Teollinen olkipaali

Terveellisen rakentamisen ja ekologisen asuminen Terve talo -hanke on tutkinut esimerkiksi viisasta puurakentamisesta, Luomuran toiminnanjohtaja **Mikko Tuononen**, joka tällä hetkellä on rakentamassa ekotaloa Dominikaanisessa tasavaltassa, törmäsi itse ekorakentamisen hankaluuksiin.

– Hänen esimerkkitalonsa Villa Rauha on kompromissitalo, joka jouduttiin rakentamaan rautakaupan tavarailla, mutta kuitenkin tiedostavalla asenteella.

– Me näet uskomme, että talo voi olla terve, luonnonmukainen ja ekologinen. Voisi kuvitella, että meillä Suomessa esimer-

”

Jollekin toiselle voisi riittää, että talossa olisi suojaa, lämpö, vesi ja sähkö.

kkiä puurakentamisen kanssa ei olisi mitään ongelmaa, mutta onkin, Harri Metsälä sanoo.

– Meillä nähtävästi kuvitellaan, että puu pitää teollistaa, ennen kuin sitä voi käyttää ja se vie puulta pois sen ekologisuuden. Teollisuudessa kukaan ei ole kiinnostunut käyttämään rakentamisessa sitä edes markkinoimaan pyöreää puuta.

Savi- ja olkirakentamisessa on sama tilanne. Ojesta ja savesta pystyt tekemään taloja, mutta tämä perinteinen rakennusmateriaali mietellään nykyisin lähinnä afrikkalaisiksi savimajaksiksi.

– Jotta sitä pystyisi edes jotenkin markkinoimaan, jonkun tehtaan pitäisi varmaan tehdä vähintään savi-olkipaaluja, luonnonmukaista rakentamista kannattava arkkitehti puuskahtaa.

Luomurassa halutaan pitää huoli siitä, että hyvä vaihtoehto ei jää vain ekouskoon hurahneiden uskoveljien asiaksi, kuten Metsälä kuvailee.

– Valtavirrasta poikkeavia malleja on kehitettävä. Hyvä vaihtoehto ei saa olla kallein, vaan hintoja on saatava alas. Jotta isoyleisä kiinnostaisi, kaipa jonkun talofirman olisi kiinnostuttava pienistä, edullisista taloista.

www.luomura.com

KOMMENTTI

Se voi olla tottakin

Unelma ekosuunnitelmasta alkoi aivomyrskynä. Hei, muutamaa porukalla maalle, perustetaan yhteisö, jossa on jokaisella oma talo, mutta kalliit tilat yhteisiä. Ja kun meistä tulee vanhoja, pidetään toinen toistamme huolta. Yritetään asua ekologisesti ja pienentää omaa kulutustamme.

Ajatus on muhnut ja tutuksi ovat tulleet lukuisat vaihtoehtosuunnitelmat aina olki- ja savitalosta earthshippiin, toisessa päässä siintee talotehtaan mummonmökki aavimäkeen periaatteella.

Olemme oppineet miten saviruukuilla kastellaan kasvimatkaa, mikä on rakettimassakuumenin, miten viljellä perunoita tornissa ja miten tehdä näistä maalaistuista juomatölkeistä lämmitin.

Kun kaikki villemmät aatokset oli karsittu, jäi

jäljelle ajatus pienestä kyläraitista, jonka varrella on useita pikkuisia taloja ja yksi yhteinen. Oli mahtavaa käydä Jokioisissa toteamassa, että ajatus on toteuttamiskelpoinen.

Suomessa toimi toki jo ekokylä, mutta sellaiseen muuttava joutuu miettimään, onko valmis ottamaan otsaansa ekohopin leiman. Niin sanottu tavallinen ihminen ei ehkä koe omakseen yhteisöä, jossa sähköllerginen sammuttaa valot yhteiskäyttöä ja jossa yötönnäin yön kunniaksi rumpumutaan oodi auringolle ja huovutetaan porukalla tanssimala kylän yhteinen huopa. On oltava myös vähemmän vaihtoehtoinen vaihtoehto.

Mervi Pasanen

mervi.pasanen@ess.fi

Kun talon keskellä sijaitsevat niin sauna kuin puuhellakin, talo lämpiää kuin itsestään, tutkii Harri Metsälä. Uneista lähtevän savun lämpö otetaan talteen ja sillä lämpiäviä myös käyttöviesiä.

Tähän tulee olohuone: kesällä suuret lasiovet voi avata ja luonto tulee huoneeseen. Punainen mökki naapurissa on moderni mummonmökki eli Luopioisten edelläasumiskokeilu.

Vihertopia koostuu pienistä taloista, joilla kaikilla on oma verstaatti. Autokatos on yhteisen laitamilla, talojen väliin ei ajeta lainkaan. "Kylän" yhteisenä saunarakennus, jonka alakerrassa on teknistä tilaa, iso maakkellari ja yhteinen kompostilaitos. Pihä-alue on puistomainen.